



Predikan julnattsmässa 2022

Vilken är världens mest sjungna sång? Det skulle kunna vara psalmen *Stilla Natt*. Varje jul sjungs den av uppskattningsvis en och en halv miljard människor – en och en halv miljard – runt vår jord, översatt till mer än 300 språk (!) som den är. Psalmens bakgrund är fascinerande.

Den skrevs av den unge prästen Joseph Mohr, som arbetade i en liten utfattig by någon mil norr om Salzburg i Österrike. Julaftons morgon 1818 vandrade Mohr med en sex verser lång text till sin gode vän, organisten Franz Gruber, och frågade om han kunde skriva ihop en melodi till julnattsmässan de skulle ha samma kväll. Den enkla melodin framfördes på gitarr eftersom orgeln i kyrkan var trasig. Och där, precis just där, kunde berättelsen om *Stilla Natt* mycket väl ha slutat. Men orgeln i kyrkan var ju som sagt trasig, och en orgelbyggare kom dit för att laga den. Han råkade då hitta ett notblad på golvet, som det stod *Stilla Natt* på, och han tog med sig lappen hem. En sjungande familj från orgelbyggarens hemort – tänk familjen Trapp från musikalen *Sound of Music* – dom tog sången till sitt hjärta och tog upp den i sin repertoar. De framförde den bland annat i Leipzig. Nu började psalmen sakta men säkert spridas och bli känd. Några år senare framfördes psalmen för första gången i USA.

Men vem som hade skrivit sång och text var helt okänt, och Franz Gruber och Joseph Mohr var helt ovetande om psalmens framgång. Ute i världen började det spekuleras, var det kanske Mozart som skrivit den, eller var det kanske Haydn eller kanske rentav Beethoven? Den är ju så genialt enkel, den sätter sig ju direkt när man hör den sjungas, samtidigt som text och musik gifter sig på ett mycket speciellt sätt. Joseph Mohr dog 1848 som präst i en alpbys, helt okänd och utan att känna till psalmens framgång. Det dröjde faktiskt ända fram till 1995 då forskare råkade hitta Mohrs ursprungliga lapp, ni vet den där lappen han hade haft med sig julaftons morgon 1818, och handskriftsexperter och historiker slutgiltigt kunde bevisa att den var äkta.

Berättelsen om *Stilla Natt* har många drag som påminner om julevangeliet. Om hur något föds under extremt enkla omständigheter, och utan att någon vet om det råkar det bli en världshändelse. Och lärdomen är: Gud kommer från det oväntade hållet. Det kan vi lära av *Stilla Natt*. Det kan vi lära av julevangeliet.

På agendan ser ni en bild. Den är från Barnens Bästa Bibel, och målad av Marcus-Gunnar Pettersson. Och vi samtalade en del innan han började teckna, vi talade om vikten av att betona Jesu mänsklighet och utsatthet, boken igenom. Att Jesus var en människa som du och jag. Om att Gud alltid kommer från det oväntade hållet. Och i bilden ser vi hur det sovande Jesusbarnet liksom samspelar med de sovande djuren lite längre ned i bilden. Hur Guds skapelse och Jesu födelse liksom interagerar med varandra. Det där vet jag att Marcus-Gunnar gjorde medvetet. Den som vill kan titta lite närmare på bilden kan göra det i det här häftet (**visa**) som ni får ta med er gratis när ni går ut, om ni vill. I det häftet finns även *Stilla natt* med. Om ni inte vill ha häftet själva har ni kanske något barn ni vill ge det till, för barn har ju rätt att få veta varför vi firar jul.

Psalmen översattes till svenska 1915, och i vår nuvarande psalmbok från 1986 har psalmen nummer 114.

Men nu är det slut på snacket, nu får vi göra som en och en halv miljard andra människor runt jordklotet: vi får sjunga det som kanske är världens mest sjungna sång: *Stilla Natt*. God jul!